

Analiza poziționării competitorilor politici

pe dimensiunile de conflict relevante la nivelul UE
în contextul europarlamentarelor din 2014

■ TODOR ARPAD

[National School of Political and Administrative Studies]

Abstract

In this paper I analyze the positioning of Romanian political competitor for the European elections 2014 on most relevant dimensions of political conflict relevant to all European Union member countries. I analyze the political programs of the Romanian political parties realized within the euandi project. Even though not all dimensions are considered relevant in the context of political debate in Romania, the mapping provides a detailed picture of the current positioning of the main political competitors in the context of breaking USL and the creation of a new coalition government.

Keywords

European Parliament elections; political parties; partisan conflict dimensions

• Dacă analiza rolului poziționării partidelor politice pe diferite poziții de politici a demarat cu lucrarea lui Harold Hotelling¹ realizarea unei determinări cât mai precise a poziției competitorilor politici reprezintă o preocupare majoră a politologilor începând cu lucrarea fundamentală a lui Downs din 1957.² Downs analizează felul în care partidele politice într-un sistem cu două partide dezvoltă o strategie rațională de poziționare în raport cu preferințele electoratului. Downs argumentează că în acest caz partidele se vor muta spre poziția mediană pentru a-și maximiza numărul de voturi pe care-l pot obține.

• Ulterior, de-a lungul timpului au fost dezvoltate metode din ce în ce mai sofisticate de evaluare a diferențelor de poziție între competitorii politici, bazele atât pe realizarea unor sondaje cu experți în domeniu, dar și prin analiza programelor politice și a manifestelor electorale. Pentru realizarea unei evaluări riguroase este necesar ca poziționarea competitorilor politici să fie făcută de experți independenți³ care să asigure

1 Harold Hotelling, „Stability in competition”, *The Economic Journal*, Vol. 39, Issue 153, (1929), 41-57.

2 Anthony Downs, *An economic theory of democracy*, (New York, NY: Harper, 1957).

3 Alexander H. Trechsel and Peter Mair, „When Parties (Also) Position Themselves: An Introduction to the EU Profiler”, *Journal of Information Technology & Politics*, issue 8, nr. 1, (2011), 1.

gradul de imparțialitate necesar unei analize riguroase. În ultimii ani au fost de asemenea dezvoltate o serie de metode de analiză cu ajutorul unor programe precum Wordscores⁴ și Wordfish⁵. Una din lucrările recente fundamentale în teoria reprezentării spațiale este cea a lui Laver and Hunt⁶ care au realizat un sondaj de experți într-un număr de 25 de democrații. Una din descoperirile cele mai importante ale acestei cercetări ține de faptul că partidele politice diferă în mod sensibil cu privire la importanța pe care o atribuie diferitelor dimensiuni de conflict politic. De asemenea, autorii au descoperit faptul că țările diferă cu privire la felul în care partidele politice optează pentru susținerea propriilor poziții (policy payoff) vs. opțiunea pentru ajungerea la putere în orice condiții (office payoff). De asemenea, De Swaan⁷ și Dodd⁸ au analizat modalitățile prin care poziționarea partidelor politice în spațiul politic influențează probabilitatea de formare a anumitor coaliții, dar și nivelul de fracționalizare a sistemului de partide. De asemenea, prin compararea diferenței între poziționarea partidelor și poziționarea alegătorilor se poate politica partizană contează și măsura în care politicile adoptate diferă în mod substanțial în funcție de tipologia partidelor care susțin guvernarea.

În spațiul post-comunist, una din primele analize cu privire la dimensiunile de conflict și importanța relativă a acestora este reprezentată de cercetarea realizată de Kitschelt și colaboratorii în 1999.⁹ Prin realizarea unor sondaje cu experți în Bulgaria, Cehia, Ungaria și Polonia autorii relevă faptul că cele mai importante dimensiuni care structurează competiția sunt cele socio-economice, dimensiunea culturală și stânga-dreapta. De asemenea, autorii relevă faptul că diferențele de structurare a competiției politice dintre țări sunt determinate de natura regimului comunist cunoscut în fiecare țară.

În România, o primă analiză de acest gen a fost realizată în 2003¹⁰ cu scopul de a realiza o hartă a poziționării relative în spațiul diferitelor dimensiuni de conflict politic pentru principalele partide politice și pentru a analiza gradul în care aceste partide folosesc în mod consistent poziția lor pe aceste dimensiuni pentru a se adresa electoratului. Analiza dimensiunilor de conflict a reliefat existența a două mari dimensiuni: cea culturală (poziția față de capitalul străin, redistribuirea veniturilor între județe) și una economică (privatizare, inflație, taxarea veniturilor, contribuțiile la asigurările sociale). Singura problemă identificată ca fiind marginală este reprezentată de lupta între diferențele de dezvoltare între rural și urban.¹¹ Din punct de vedere al importanței diferitelor dimensiuni de conflict cele mai importante au fost: taxarea veniturilor, importanța investițiilor străine, privatizarea întreprinderilor de stat și protecția drepturilor minorităților.

---

4 Michael Laver, Kenneth Benoit, and J. Garry, „Extracting policy positions from political texts using words as data”, *American Political Science Review*, 97(2), (2003), 311–331.

5 J. B. Slapin and S.O. Proksch, „A scaling model for estimating time-series party positions from texts”. *American Journal of Political Science*, 52(3) (2008), 705–722.

6 Michael Laver and W. Ben Hunt, *Policy and Party Competition*, (New York:Routledge, 1992).

7 Trechsel and Mair, „When Parties”, 1.

8 L. C. Dodd, *Coalitions in parliamentary government*, (Princeton: Princeton University Press, 1976).

9 Herbert Kitschelt, Mansfeldova Zdenka, Markovski Radoslaw, Toka Gabor, *Post-Communist Party System. Competition, Representation and Inter-Party, Cooperation*, (Cambridge: Cambridge University Press, 1999).

10 Răzvan Grecu, Andreea Raduca, Roxana Năstase și Arpad Todor „Mapping Policy Preferences of Romanian Political Parties” (Research paper presented at the Fourth Annual Conference of Romanian Society of Political Science, 25-28 September 2003), 46.

11 Grecu, Raduca, Năstase și Todor „Mapping Policy Preferences”, 38.

Contextul analizei

Datele obținute în pentru acest materiale sunt obținute printr-un efort de cercetare demarat în 2009 cu proiectul EU Profiler. În cadrul proiectului EU Profiler partidele politice au fost pentru prima dată integrate în mod sistematic în efortul de codare a poziției lor pe diferite dimensiuni,¹² abordare care are avantajul că transparentizează în mod semnificativ întreg demersul și ne oferă posibilitatea să comparăm felul în care se percep partidele politice în comparație cu modalitatea în care ele sunt poziționate de către comunitatea academică.

Proiectul euandi reprezintă o continuare a eforturilor începute prin EUProfiler dezvoltat pentru alegerile din 2009 de European University Institute în parteneriat cu mai multe alte instituții. Aplicația de Informare asupra Votului (AIV) euandi¹³ urmărește să ofere potențialilor votanți posibilitatea de a lua decizii informate cu privire la opțiunile lor pentru Parlamentul European. Aplicația a fost dezvoltată într-un număr de 24 de limbi și oferă posibilitatea a a avea o imagine de ansamblu asupra ofertei electorale a partidelor politice din România dar și din celelalte țări membre ale UE. Prin evaluarea a 30 de enunțuri din care 28 acoperă cele mai relevante dezbateri la nivel european cu privire la valorile și problemele contemporane ale politicii Europene, ultimele doua fiind destinate analizei contextului specific al fiecărei țări. Autorii aplicației și-au propus ca aceasta să fie „unul dintre cele mai cuprinzătoare instrumente de înregistrare a opiniei publice construite vreodată. Având ca obiectiv atragerea a peste 10 milioane de utilizatori din țările europene, euandi poate deveni cea mai mare sursă de date academice privind opinia publică europeană.”¹⁴ În cadrul efortului analitic, oferta electorală a unui număr de peste 250 de partide competitori politici participanți la alegerile europarlamentare au fost analizate. Practic, „partidelor li s-a oferit șansa de a se ‚autopoziționa’ pe aceleași 30 de enunțuri care vor fi prezentate utilizatorilor, iar sarcina validării și documentării pozițiilor exprimate de partide a revenit experților de țară. Copii ale datelor furnizate de partide, precum și extractele relevante din documentele de partid vor fi puse la dispoziția utilizatorilor.”¹⁵ O altă inovație oferită de această aplicație constă în opțiunea de a oferi „utilizatorilor șansa de a-și raporta opiniile nu doar la pozițiile partidelor politice dar și la cele ale altor utilizatori la nivel local, regional, național și chiar european. Această proprietate unică a euandi de a permite interconectarea alegătorilor nu a fost implementată de nicio aplicație de informare asupra votului (AIV) până în prezent.”¹⁶ Trebuie adus în vedere faptul că unii autori precum Louwerse¹⁷ susțin că în încercarea de a obține o serie de scale unice

---

12 Trechsel and Mair, „When Parties (Also) Position Themselves: An Introduction to the EU Profiler”, 1.

13 Detalii despre echipa de implementare a proiectului „Proiectul euandi este condus de Profesorul Alexander H. Trechsel, European University Institute, în strânsă cooperare cu Centrul Berkman pentru Internet și Societate din cadrul Universității Harvard, condus de Profesorul Urs Gasser. Proiectul este monitorizat de către un consiliu consultativ internațional format din peste 40 de politologi de renume internațional din Europa și din Statele Unite. Responsabilitatea cercetării și codării pozițiilor partidelor incluse în proiect a revenit celor 28 de echipe naționale de experți (câte o echipă pentru fiecare stat UE) formate din peste 120 de doctori și doctoranzi în științe sociale.” Informații accesate la: <http://www.eui.eu/Projects/EUDO/euandi/Index.aspx>. Data accesare: 25.04.2014

14 www.eui.eu/Projects/EUDO/EUandl. Data accesare: 25.04.2014.

15 Pliantul euandi, versiunea în limba română. Accesibil la: www.eui.eu/Projects/EUDO/EUandl. Data accesare: 25.04.2014.

16 Pliantul euandi, versiunea în limba română. Accesibil la: www.eui.eu/Projects/EUDO/EUandl. Data accesare: 25.04.2014.

17 Tom Louwerse, and S. Otjes, „Design challenges in cross-national VAAs: the case of the EU Profiler”, *Int. J. Electronic Governance*, Vol. 5, Nos. 3/4, (2012), 279–297.

care să fie aplicate tuturor partidelor politice din Uniunea Europeană, EU Profiler a întâmpinat o serie de dificultăți datorită unor diferențe structurale în natura competiției politice între partidele din Vestul Europei și cele din țările post-comuniste.

Poziționarea competitorilor politici din România pentru alegerile europarlamentare

Unul din marele avantaje oferite de proiectul EU Profiler și euandi constă în oferirea posibilității celor care și-au manifestat opțiunile de a se poziționa în raport cu toate partidele politice din țările membre ale Uniunii Europene. Cele 28 de dimensiuni compuneau fost selectate dintr-o varietate de teme care au fost testate cu succes într-o serie de studii anterioare.¹⁸ În tabelele 1, 2 și 3 sunt reprezentate poziționarea principalilor competitori politici pentru alegerile europarlamentare din mai 2014. Fiecare competitor a fost localizat pe o scală cu 5 opțiuni pentru fiecare din cele 30 de dimensiuni: Total de acord, Mai degrabă în dezacord, Nici de acord nici în dezacord, Mai degrabă în dezacord și Deloc de acord. Acolo unde nu a putut fi identificată nici o poziție relevantă codarea nu a fost realizată pentru respectivul competitor. Codarea poziționării fiecărui partid politic a fost realizată în luna martie 2014 pe baza celor mai recente documente politice publicate de fiecare competitor. Întrucât până la momentul respectiv nici unul dintre competitori nu și-a finalizat programul politic pentru alegerile europarlamentare, codarea a fost realizată pe baza programului politic oferit pe website-ul instituției. De asemenea, acolo unde nu au fost identificate informații relevante din acest program au fost folosite poziții publice sau declarații ale liderilor politici. În anumite cazuri a fost folosit programul politic al grupului politic din Parlamentul European din care face parte respectiva formațiune pentru a dobândi un plus de claritate și exactitate. În 2009 dar și în 2014 partidele politice din România au ignorat invitația de a se autopozitiona, situație similară cu cea din alte țări post-comuniste precum Letonia, Lituania, sau Slovacia, dar și din alte țări din vestul Europei. Din acest punct de vedere poziționarea urmează abordarea folosită în mod tipic în procedura de codarea a manifestelor electorale ale partidelor politice. Totuși, această situație nu este undă deosebită. Trechsel și Mair¹⁹ ne arată în cazul alegerilor din 2009 un număr relevant de partide nu au fost de acord cu poziționarea pe anumite realizată de experți, însă, în majoritatea covârșitoare a cazurilor nu au putut oferi detalii concrete cu privire la motivele pentru care consideră că poziția reală a partidului lor ar fi diferită.

În cadrul primei dimensiuni, privind opțiunea pentru ca „Programele sociale ar trebui menținute chiar în situația unor taxe mai ridicate”, o dimensiune clasică pentru clivajul stânga-dreapta PSD și PP-DD sunt poziționate în stânga spectrului politic, UDMR în centru stânga, iar în centru-dreapta fiind poziționate PNL, PDL și PMP. Singura surpriză este poziționarea UDMR care se definește drept un partid de centru-dreapta, probabil că motivul pentru o poziție pozitivă față de programele sociale este datorată structurii electoratului său.

Cu privire la aserțiunea „Ar trebui să fie mai dificil pentru imigranții din UE care muncesc sau locuiesc în România să obțină acces la beneficiile de asistență socială decât pentru cetățenii români,” care se referă la o un aspect care nu a fost relevant până acum în societatea românească, dar care este relevant din perspectiva faptului că peste 10% din populația României muncește în alte țări membre ale

---

¹⁸ Trechsel and Mair, „When Parties (Also) Position Themselves: An Introduction to the EU Profiler”, 5.

¹⁹ Trechsel and Mair, „When Parties (Also) Position Themselves: An Introduction to the EU Profiler”, 14.

UE, doi din cei patru competitori pentru care a fost posibilă o localizare pe această dimensiune au fost în dezacord (PNL și PSD) pentru PDL și PMP fiind identificată o poziție de mijloc.

Așa cum era de așteptat problematica imigrației, surprinsă prin aserțiunea „Pentru a lupta împotriva imigrației ilegale, Uniunea Europeană ar trebui să își asume responsabilitatea pentru patrularea granițelor sale” nu reprezintă o zonă de interes major pentru partidele din România, chiar dacă problematica a apărut în ultimii ani în mod repetat în discursul politic datorită procesului de aderare la spațiul Shenghen. O situație similară se întâlnește în cazul preferinței legate de „Imigrația în România ar trebui restricționată mai mult,” unde doar PSD și PDL au referințe relevante în cadrul programului lor politic, ambele partide fiind mai degrabă în dezacord cu această poziție. În schimb, în cazul dimensiunii legate argumentul că „Imigranții din afara Europei ar trebui să accepte cultura și valorile noastre” toate partidele analizate au putut fi evaluate. Tabloul relevat de analiză este unul confuzant, cu PSD, PDL și PMP fiind în dezacord cu această poziție, în timp de PNL, UDMR și PP-DD fiind mai degrabă de acord. Totuși, ținând cont că această problematică este una dintre cele mai puțin importante pentru competitorii politici din România, este posibil ca aceste poziții să nu fi rezultat în urma unor dezbateri în cadrul partidelor respective.

Problematica legată de aserțiunea că „Legalizarea căsătoriilor între persoanele de același sex este un lucru bun,” este în schimb una importantă și sensibilă la nivelul societății românești. Interesul major stârnit de dezbaterile privind reforma constituțională din anul 2013 cu privire la articolul care definește căsătoria arată că un număr important de actori importanți, în special Biserica Ortodoxă Română au poziții foarte puternice vis-a-vis de această problematică. Totuși, în timp de PSD și PDL nu au o poziționare clară față de această dimensiune de conflict, doar UDMR, PMP și PP-DD au prevederi clare în programul politic prin care se pronunță împotriva legalizării căsătoriilor între persoanele de același sex. O altă dimensiune cu o importanță relativ redusă, cea privind faptul că „Cercetarea bazată pe celule stem embrionare ar trebui oprită” este reflectată doar în programul politic a trei competitori, PDL, UDMR și PMP, toți acești fiind în favoarea opririi acestui tip de cercetare. O nouă dimensiune de importanță relativ ridicată, cea legată de argumentul că „Legalizarea utilizării de droguri ușoare pentru uz personal este dezirabilă,” a fost reflectată în programul politic a doar trei competitori, PDL, UDMR și PP-DD, toate formațiunile fiind împotriva unei astfel de măsuri. Chiar dacă dezbaterile despre legalizarea eutanasiilor nu a ajuns pe poziții fruntașe pe agenda publică în ultimii ani, acest lucru fiind reflectat de lipsa unor referințe în programul politic a doi dintre principalii competitori, PSD și PNL, în cazul celorlalți patru a fost identificat o poziție similară de respingere a unei astfel de măsuri.

În cazul aserțiunii: „Cheltuielile publice ar trebui reduse pentru a micșora taxele,” observăm din nou faptul că UDMR se poziționează mai degrabă la centru-stânga, PSD și PP-DD la stânga, iar PDL și PMP la dreapta. Chiar dacă PNL este unul dintre principalii susținători ai cotei unice, în practică guvernarea PNL din perioada 2005-2008 a condus la o creștere semnificativă a cheltuielilor publice. În acest sens, poate că nu este de mirare faptul că în cel mai recent program politic al PNL nu a putut fi identificată o poziție clară pe această dimensiune.

Poziționarea legată de argumentul că „UE ar trebui să dobândească dreptul de a introduce taxe proprii” nu a putut fi identificată în programul niciunui competitor politic, în schimb, legat de argumentul că „Câștigurile obținute din operațiunile bancare și la bursele de valori ar trebui să fie impozitate mai mult” este reflectat în mod opus în programele PSD (mai degrabă de acord) și cel al PNL (deloc de acord).

Dezbaterile legate de argumentul că „Guvernele ar trebui să simplifice măsurile de protecție a muncitorilor pentru a lupta împotriva șomajului” este, așa

cum era de așteptat, reflectată în programele politice a tuturor competitorilor. Ca și în cazul celorlalte dimensiuni relevante pentru clivajul stânga-dreapta, PSD și PP-DD sunt poziționate la stânga și centrul stânga, în timp ce PNL, PDL și PMP la centru dreapta. Singurul competitor care este poziționat diferit față de alte axe este UDMR care de data această are o poziționare la la centru-dreapta. O poziționare similară este întâlnită în cadrul aserțiunii că „Statul ar trebui să ofere șomerilor sprijin financiar mai consistent” și cea potrivit căreia „În scopul stimulării creșterii economice, UE ar trebui să relaxeze politica de austeritate.”

În timp ce în cazul aserțiunii că „Promovarea transportului public ar trebui facilitată prin taxe de mediu (de exemplu rovinieta)” doar PSD se poziționează pe o poziție favorabilă, în cazul aserțiunii că „Sursele de energie regenerabilă (de exemplu energia solară sau eoliană) ar trebui sprijinite chiar dacă aceasta implică costuri energetice mai ridicate” situația este relativ opusă, PSD fiind singurul partid care se declară împotriva. De altfel, această poziționare este congruentă cu eforturile recente de eliminare a certificatelor verzi pentru producătorii de energie eoliană.

Una din dezbaterile importante la nivel mondial din ultimii ani, cea legată de argumentul că „Restricțiile asupra vieții private pe Internet ar trebui acceptate din motive de securitate publică” este reflectată în programul tuturor competitorilor, mai puțin PSD, în timp ce PNL și PP-DD sunt în dezacord, în cazul PDL, UDMR și PMP s-a observat o poziție de mijloc. În schimb, în cazul dezbaterii legate de argumentul că „Infrastructura ar trebui pedepsită mult mai sever,” singurul partid cu o poziționare clară este PP-DD care este în dezacord. În acest caz trebuie menționat că poziția publică a liderilor PP-DD vis-a-vis de pedepsirea celor care fură se referă preponderent la reprezentanții clasei politice. Poziționarea legată de aserțiunea că „Accesul la avort ar trebui să devină mai restricționat” este printre puținele unde fostele componente ale USL, PSD și PNL au o poziție similară, mai degrabă în dezacord, în timp ce restul competitorilor sunt într/un acord parțial (PDL și UDMR) sau total PMP și PP-DD.

Dezbaterea legată de necesitatea ca Uniunea Europeană „...să-și întărească politica de securitate și apărare” este printre puținele unde toți competitorii au o poziție pozitivă (PSD; PDL, UDMR, PMP, PP-DD) sau neutră (PNL), situație similară și cu cea legată de faptul că „În ceea ce privește afacerile externe UE ar trebui să prezinte o poziție comună” unde PSD, PNL, PDL, UDMR și PMP sunt mai degrabă de acord, în timp ce PP-DD este total de acord. Ce-a de-a treia și a patra dimensiune din acest grup, cele legate de argumentul că „Adâncirea integrării europene este dezirabilă” și că „Moneda unică europeană (Euro) este un lucru rău” întrunesc o poziție similară. De asemenea, argumentul că „Statele Membre UE ar trebui să aibă mai puțină putere de veto cu privire la politicile și deciziile adoptate la nivelul instituțiilor UE” este reflectat pozitiv în programele PSD PDL și PMP, PNL având o poziție neutră. Una din întrebările legate de dreptul fiecărui stat de a „În România, orice nou tratat european ar trebui votat în cadrul unui referendum” reflectă o poziție proeuropeană doar în partea unui competitor, PSD. Dacă PP-DD este de acord cu această abordare eurosceptică, problematica nu se reflectă în programele celorlalți competitori. În schimb, nici unul dintre competitorii politici nu prezintă o poziție vis-a-vis de argumentul că „Pentru a face față crizei datoriei suverane, statelor membre din zona Euro ar trebui să li se permită emiterea obligațiunilor comune (Euroobligațiuni)”

Ultimele două dimensiuni de conflict, cele care reflectă dezbaterile relevante la nivel național se axează pe lupta împotriva corupției și reforma constituțională. În raport cu aserțiunea că „România ar trebui să fie independentă în combaterea corupției la nivel înalt, fără a fi monitorizată de entități politice supranaționale, precum Comisia Europeană” PSD și UDMR sunt de acord, în timp ce PDL și PMP optează pentru o supraveghere activă din partea instituțiilor europene. În schimb,

această problematică nu se regăsește în programul PNL. Așa cum era de așteptat, PSD, PNL și UDMR se poziționează în mod pozitiv față de aserțiunea că „Proiectul actual de reformă constituțională ar trebui adoptat în scopul îmbunătățirii funcționării instituțiilor românești,” în timp ce PDL și PMP sunt împotriva acestui proiect.

Concluzii

Pe baza acestei succinte și preliminare analize se pot trage o serie de concluzii incipiente. În primul rând, poziționarea PSD și PP-DD este similară pe foarte multe dimensiuni, cele două partide având programe cu o puternică componentă socială. Chiar dacă PSD nu a optat pentru o alianță cu PP-DD după ruperea USL, faptul că un număr mare din deputații PP-DD au migrat către PSD sau sateliții acestuia este coerent din punct de vedere ideologic. Chiar dacă programul USL a conținut accente semnificative de centru-stânga, programul PNL nu pare să se fi schimbat în mod semnificativ ca urmare a asocierii în opoziție și ulterior la guvernare cu PSD. Practic, cu excepția poziției favorabile față de UE pe care o împărtășesc alături de restul competitorilor, PSD și PNL diferă în mod sistematic pe același număr de dimensiuni de conflict partizan. Chiar dacă prezența unei atitudini proeuropene omogene nu este o surpriză, trebuie subliniat că în cazul acelor dimensiuni unde există un potențial mare de conflict: problema imigrației, introducerea de taxe, cercetarea pe celule stem sau introducerea de taxe de către UE, principalii competitori politici nu au o poziție politică identificabilă. O altă surpriză vine din poziționarea UDMR la centru-stânga pe mai multe dimensiuni, formațiune care se prezintă ca fiind de centru-dreapta.

Tabelul 1. Poziționarea competitorilor politici pe dimensiunile 1-10

		USD (PSD)	PNL	PDL	UDMR	PMP	PP-DD
1	Programele sociale ar trebui menținute chiar în situația unor taxe mai ridicate	Total de acord	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total de acord
2	Ar trebui să fie mai dificil pentru imigranții din UE care muncesc sau locuiesc în România să obțină acces la beneficiile de asistență socială decât pentru cetățenii români	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă în dezacord	Nici de acord, nici în dezacord		Nici de acord, nici în dezacord	
3	În România beneficiile de pensii ar trebui micșorate pentru a reduce datoria publică externă	Deloc de acord	Mai degrabă de acord		Deloc de acord	Mai degrabă de acord	Deloc de acord

		USD (PSD)	PNL	PDL	UDMR	PMP	PP-DD
4	Pentru a lupta împotriva imigrației ilegale, Uniunea Europeană ar trebui să își asume responsabilitatea pentru patrularea granițelor sale			Mai degrabă de acord		Mai degrabă de acord	
5	Imigrația în România ar trebui restricționată mai mult	Mai degrabă în dezacord		Mai degrabă în dezacord			
6	Imigranții din afara Europei ar trebui să accepte cultura și valorile noastre	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord
7	Legalizarea căsătoriilor între persoanele de același sex este un lucru bun	Nici de acord, nici în dezacord		Nici de acord, nici în dezacord	Deloc de acord	Mai degrabă în dezacord	Nici de acord, nici în dezacord
8	Cercetarea bazată pe celule stem embrionare ar trebui oprită			Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	
9	Legalizarea utilizării de droguri ușoare pentru uz personal este dezirabilă			Mai degrabă în dezacord	Deloc de acord		Deloc de acord
10	Eutanasia ar trebui legalizată			Deloc de acord	Nici de acord, nici în dezacord	Deloc de acord	Mai degrabă în dezacord

Tabelul 2. Poziționarea competitorilor politici pe dimensiunile 11-20

		PSD	PNL	PDL	UDMR	PMP	PP-DD
11	Cheltuielile publice ar trebui reduse pentru a micșora taxele	Deloc de acord		Mai degrabă de acord	Deloc de acord	Total de acord	Deloc de acord
12	UE ar trebui să dobândească dreptul de a introduce taxe proprii						
13	Câștigurile obținute din operațiunile bancare și la bursele de valori ar trebui să fie impozitate mai mult	Mai degrabă de acord	Deloc de acord				

		PSD	PNL	PDL	UDMR	PMP	PP-DD
14	Guvernele ar trebui să simplifice măsurile de protecție a muncitorilor pentru a lupta împotriva șomajului	Deloc de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord
15	Statul ar trebui să ofere șomerilor sprijin financiar mai consistent	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă în dezacord		Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord
16	În scopul stimulării creșterii economice, UE ar trebui să relaxeze politica de austeritate	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă în dezacord		Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord
17	Promovarea transportului public ar trebui facilitată prin taxe de mediu (de exemplu rovinietă)	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord		Nici de acord, nici în dezacord		Deloc de acord
18	Sursele de energie regenerabilă (de exemplu energia solară sau eoliană) ar trebui sprijinite chiar dacă aceasta implică costuri energetice mai ridicate	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Nici de acord, nici în dezacord	Mai degrabă de acord	Total de acord
19	Restricțiile asupra vieții private pe Internet ar trebui acceptate din motive de securitate publică		Mai degrabă în dezacord	Nici de acord, nici în dezacord	Nici de acord, nici în dezacord	Nici de acord, nici în dezacord	Deloc de acord
20	Infractorii ar trebui pedepsiți mult mai sever	Nici de acord, nici în dezacord					Mai degrabă în dezacord

Tabelul 3. Poziționarea competitorilor politici pe dimensiunile 21-30

		PSD	PNL	PDL	UDMR	PMP	PP-DD
21	Accesul la avort ar trebui să devină mai restricționat	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord
22	Uniunea Europeană ar trebui să-și întărească politica de securitate și apărare	Mai degrabă de acord	Nici de acord, nici în dezacord	Total de acord	Mai degrabă de acord	Total de acord	Mai degrabă de acord
23	În ceea ce privește afacerile externe UE ar trebui să prezinte o poziție comună	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Total de acord

		PSD	PNL	PDL	UDMR	PMP	PP-DD
24	Adâncirea integrării europene este dezirabilă	Mai degrabă de acord	Mai degrabă de acord	Total de acord	Total de acord	Total de acord	Mai degrabă de acord
25	Pentru a face față crizei datoriilor suverane, statelor membre din zona Euro ar trebui să li se permită emiterea obligațiunilor comune (Euroobligațiuni)						
26	Moneda unică europeană (Euro) este un lucru rău	Mai degrabă în dezacord	Deloc de acord	Deloc de acord	Deloc de acord	Deloc de acord	Mai degrabă în dezacord
27	Statele Membre UE ar trebui să aibă mai puțină putere de veto cu privire la politicile și deciziile adoptate la nivelul instituțiilor UE	Mai degrabă de acord	Nici de acord, nici în dezacord	Mai degrabă de acord		Mai degrabă de acord	
28	În România, orice nou tratat european ar trebui votat în cadrul unui referendum	Mai degrabă în dezacord					Mai degrabă de acord
29	România ar trebui să fie independentă în combaterea corupției la nivel înalt, fără a fi monitorizată de entități politice supranaționale, precum Comisia Europeană	Total de acord		Mai degrabă în dezacord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	
30	Proiectul actual de reformă constituțională ar trebui adoptat în scopul îmbunătățirii funcționării instituțiilor românești	Total de acord	Total de acord	Total de acord	Mai degrabă de acord	Mai degrabă în dezacord	Total de acord

BIBLIOGRAFIE

Surse primare:

<http://www.eui.eu/Projects/EUDO/euandi/Index.aspx>. Data accesare: 25.04.2014

Pliantul euandi, versiunea în limba română. Accesibil la: www.eui.eu/Projects/EUDO/EUandi. Data accesare: 25.04.2014.

Surse secundare:

DODD, L. C. , *Coalitions in parliamentary government*, Princeton: Princeton University Press, 1976.

DOWNS, Anthony, *An economic theory of democracy*, New York, NY: Harper, 1957.

GRECU, Răzvan, RADUCA, Andreea, NĂSTASE, Roxana, TODOR Arpad, „Mapping Policy Preferences of Romanian Political Parties”, Research paper presented at the Fourth Annual Conference of Romanian Society of Political Science, 25-28 September 2003, 46.

HOTELLING, Harold, „Stability in competition”, *The Economic Journal*, Vol. 39, Issue 153, 1929, 41-57.

KISTCHELT, Herbert, ZDENKA, Mansfeldova, MARKOVSKI, Radoslaw, TOKA, Gabor, *Post-Communist Party System. Competition, Representation and Inter-Party, Cooperation* Cambridge: Cambridge University Press, 1999.

LAVER, Michael and HUNT, W. Ben, *Policy and Party Competition*, New York: Routledge, 1992.

LAVER, Michael, BENOIT, Kenneth and GARRY, J., „Extracting policy positions from political texts using words as data”, *American Political Science Review*, 97(2), 2003, 311–331.

LOUWERSE, Tom and OTJES, S., „Design challenges in cross-national VAAs: the case of the EU Profiler”, *Int. J. Electronic Governance*, Vol. 5, Nos. 3/4, 2012, 279–297.

SLAPIN, J. B. and PROKSCH, S.O., „A scaling model for estimating time-series party positions from texts”. *American Journal of Political Science*, 52(3), 2008, 705–722.

TRECHSEL, Alexander H. and MAIR, Peter, „When Parties (Also) Position Themselves: An Introduction to the EU Profiler”, *Journal of Information Technology & Politics*, issue 8, nr. 1, 2011, 1